
Opinia Związku Pracodawców Edukacji do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe (UD244)

Jako największy w Polsce reprezentant branży niesamorządowej oświaty zgadzamy się z uzasadnieniem potrzeb zmian w systemie oświaty bazującym na wyzwaniach demograficznych.

Podzielamy pogląd, że „procesy demograficzne wpływają lub niebawem będą wpływać na funkcjonowanie przedszkoli i szkół, niezależnie od tego, czy są one publiczne czy niepubliczne”. Uznajemy również słuszność kierunku działań w stronę deregulacji i uelastyczniania organizacji oświaty.

W tym kontekście z zaskoczeniem przyjmujemy fakt, że proponowane zmiany przewidują regulacyjne ułatwienia dla jednostek samorządu terytorialnego, przy jednoczesnym nakładaniu dodatkowych obciążeń na sektor niepubliczny. Tymczasem od lat jesteśmy istotnym uzupełnieniem i wsparciem części publicznej prowadząc m.in. niemal połowę wszystkich przedszkoli w Polsce. Takie zróżnicowanie podejścia odbieramy jako przejaw nierównego traktowania obu części systemu.

UZASADNIENIE

1. **Niespójność z celem deregulacji deklarowanym w projekcie**

W wielu obszarach projekt przewiduje uproszczenie procedur dla jednostek samorządu terytorialnego (np. zniesienie obowiązku wiążącej opinii kuratora oświaty), tymczasem dla sektora niepublicznego wprowadza dodatkowe, kosztowne i czasochłonne bariery administracyjne. Takie działanie jest sprzeczne z deklarowanym przez projektodawcę kierunkiem odbiurokratyzowania systemu oświaty.

2. **Ograniczenie elastyczności i szybkości reakcji**

W sytuacjach nagłych (likwidacja szkoły publicznej, lokalne inicjatywy rodziców, skoki zapotrzebowania jak w czasie napływu uczniów z Ukrainy) wydłużenie i skomplikowanie procedury zakładania szkoły niepublicznej osłabia jedną z kluczowych wartości niepublicznej części systemu oświaty – szybką reakcją i adaptacyjną elastyczność, tym samym osłabiając cały system oświaty.

3. **Niepotrzebne pole do uznaniowości i sporów**

W kontekście publicznie zgłaszanych przez samorządy postulatów ograniczania funkcjonowania niepublicznej oświaty, wprowadzenie obowiązku uzyskania pozytywnej opinii Kuratora Oświaty budzi nasz niepokój o możliwość blokowania inicjatyw z powodów pozamerytorycznych.

4. Ryzyko ograniczenia różnorodności i dostępności

Projekt jest uzasadniany potrzebą utrzymania funkcji edukacyjnej w jak największej liczbie miejsc w warunkach niżu. Jednak równolegle wprowadza przepisy, które mogą zniechęcić mniejsze podmioty – stowarzyszenia, fundacje czy inicjatywy rodzicielskie – do zakładania i prowadzenia placówek. W efekcie oceniamy te propozycje jako ograniczające dostępność edukacji i różnorodność oferty.

5. Brak analizy skutków dla sektora niepublicznego w OSR

W OSR i Uzasadnieniu skupiono się na demografii i sytuacji JST, pomijając analizę, w jaki sposób proponowane poważne zmiany wpłyną na rozwój i funkcjonowanie sektora niepublicznego – szczególnie w zakresie kosztów i czasu uruchomienia nowej placówki. Uważamy to za istotne uchybienie analityczne względem rangi proponowanej interwencji.

6. Argumentacja projakościowa – rola popytu i prawa rodziców

W przypadku szkół i przedszkoli niepublicznych, szczególnie w czasie kryzysu demograficznego, najsilniejszym mechanizmem projakościowym jest popyt. Brak zainteresowania ze strony rodziców naturalnie eliminuje z rynku placówki niespełniające oczekiwań. Ze względu na różnorodność niepublicznej oświaty proponowane regulacje oceniamy jako dodatkowe utrudnienie w działalności bez jednoznacznej gwarancji poprawy postulowanej jakości, wręcz postrzegamy je jako ograniczające konstytucyjne prawo rodziców do wyboru szkoły i wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 Konstytucji RP).

W związku z powyższym, **wnosimy o rezygnację z proponowanych zmian dotyczących trybu zakładania i funkcjonowania niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek**, w szczególności obowiązku uzyskania pozytywnej opinii Kuratora Oświaty oraz spełnienia rozszerzonego katalogu obowiązków przy zakładaniu nowych szkół i przedszkoli.

Uważamy, że proponowane rozwiązania są **niespójne z celem projektu i osłabiają elastyczność oraz różnorodność oferty edukacyjnej**, co w perspektywie niżu demograficznego będzie szkodliwe dla całego systemu oświaty.

Z wyrazami szacunku,

Mateusz Krajewski

Prezes

Związek Pracodawców Edukacji